

Marijan F. Kranjc,
generalmajor v pokoju

1941–1945 smo imeli tri slovenske vojske: dve kvizlinški in eno na zavezniški strani!

Nedavna izjava **Ivana Omana**, bivšega člana Predsedstva RS, da smo imeli v obdobju 1941–1945 dve slovenski vojski, in da je tista »domobranska« bila »ta prava«, je ne samo sprevržena in politično nespametna, temveč je povsem skregana s slovensko vojaško zgodovino.

Če so organizatorji nedavne proslave vaških straž v Horjulu, stranka NSI, povabili in zlorabili neukega »ljudskega« politika, in mu, podobno kot pred dnevi igralcu Kuntnerju napisali na listič ali samo povedal, kaj naj pove po končani proslavi, so povsem zgrešili cilj. O medijski manipulaciji ne bom sodil. Zakaj navedeno izjavo ni podal prisotni predsedniški kandidat, ali pa predsednica NSI, je povsem jasno! Niso se hoteli osmešiti pred javnostjo in zgodovino.

Levi in nevtralni zgodovinarji, so sicer zatem pritrjevali Omanovi izjavi, da smo imeli dve slovenski vojski, vendar so tudi opozarjali, da je ena (partizanska) bila na zavezniški strani, druga (domobranska) pa na strani okupatorja.

Če smo povsem korektni in natančni, potem je potrebno povedati, da smo dejansko imeli v obdobju 1941–1945 tri (3) slovenske vojske, od katerih je samo partizanska vojska sodelovala na pravi, zavezniški strani. To je edina zgodovinska resnica in vsako spreminjanje zgodovine se bo »reformatorjem« še hudo maščevalo!

Poglejmo zgodovinska dejstva!

Po okupaciji Slovenije s strani nemške, italijanske in madžarske vojske aprila 1941, so se okupatorjem najprej uprli pristaši OF – partizani in projugoslovanski četniki, torej, **partizanska** in **četniška vojska**. Razlika je bila evidentna, saj so se partizani uprli aktivno, z orožjem, medtem ko so se četniki odločili za čakanje in taktično kolaboracijo, čeprav je bila njihova **Slovenska legija** ustanovljena že maja 1941.

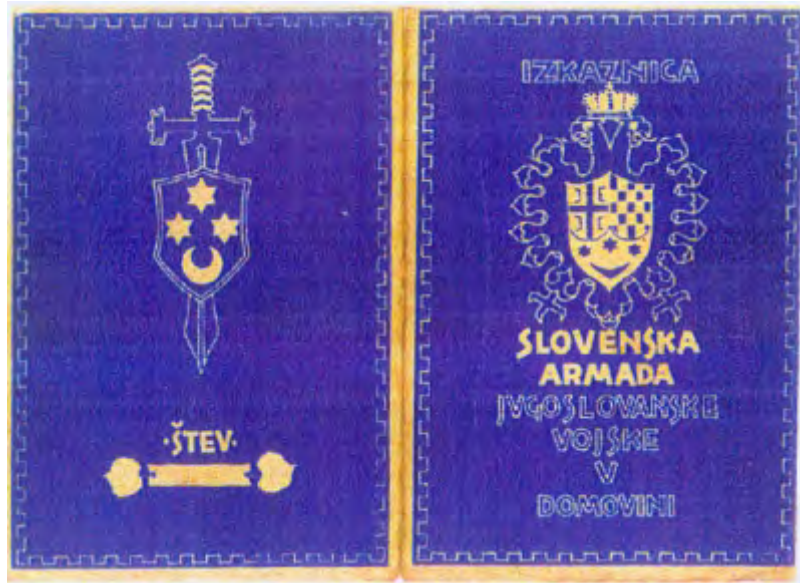
Po sestanku vrha OF 27. aprila 1941, je bil dne 22. 6. 1941 ustanovljen slovenski Glavni štab narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov, in začetek oboroženega odpora, seveda po direktivi KPJ. Slovenska partizanska vojska je maja 1945 zmagovito zaključila svoje bojevanje in v sodelovanju z

ostalimi enotami JA izgnala iz domovine vse okupatorske in kvizlinške vojaške sile, da bi bila zatem, v soglasju s slovenskim (partijskim) vodstvom, ukinjena in njene enote in poveljstva podrejena skupni oborožene sile jugoslovanskih narodov – JA!

Tisto kar se napačno prepisuje slovenski partizanski vojski – nesodne množične poboje od zaveznikov vrnjenih kvizlingov iz Koroške, so dejansko zagrešili organi slovenske Ozne in Vojske državne varnosti, ki niso bili operativno podrejeni JA!

Ostale slovenske domoljubne sile, predvsem iz liberalnega tabora, ki so po maju 1941 ustanovile Slovensko, Sokolske in Narodno legijo, so se nazadnje odločili za čakanje in taktično kolaboracijo, da bi s pomočjo bivših častnikov Vojske kraljevine Jugoslavije, ustanovili **Komando slovenskih četnikov**, in šele aprila 1942 formirali prvo četniško enoto, lažni »**Štajerski bataljon**«. Slovenski četniki so bili podrejeni »Gorskemu« štabu jugoslovanske četniške vojske na čelu s polkovnikom/generalom Dražo Mihailovičem, nazadnje preimenovane v **Slovensko armado v Jugoslovanski vojski v domovini**. Prvi poveljnik slovenske četniške vojske je bil konjeniški polkovnik **Jaka Avšič**, poznejši general JLA, jeseni 1941 pa ga je nasledil generalštabni major **Karl Novak**. Zaradi medsebojnih trenj, sporov, sodelovanja z italijanskim okupatorjem ter tudi fizičnim porazom pri Grčaricah, je major Novak novembra 1943 zapustil četniško vojsko, ki se je prelevila v Protikomunistično milico (MVAC) in Legijo smrti, in (kot nemški agent) deloval v Italiji v vlogi predstavnika generala Mihailoviča pri zahodnih zaveznikih. Dejstvo je tudi, da so četniki 11. 7. 1942 prvi napadli partizane, kar se tudi šteje kot začetek državljsanske vojne na Slovenskem. Njegova naslednika, **Anton Klinar**, kapetan bojne ladje in **Ivan Prezelj**, polkovnik, bolj znan kot »general Andrej«, sta nadaljevala žalostno zgodbo te vojske v sodelovanju z Nemci, da bi se že marca 1945 pridružili ostalim bežečim enotam Jugoslovanske vojske v domovini (JVvD) v Italiji in delno v Avstriji (150 štajerskih četnikov). O prednjem sem podrobno pisal v knjigi o **Plavi gardi**, pa tudi v člankih o javni kolaboraciji štajerskih četnikov z Nemci.

Štajerski in ostanki ostalih slovenskih četnikov so se nazadnje prelevili v **Slovensko armado Jugoslovanske vojske v domovini**, o čemer priča izkaznica in pričevanje podnarednika »Rada«, ki je preko Koroške nazadnje prispel v Italijo kot pripadnik Dravskega odreda pod vodstvom narednika **Jožeta Melaherja - Zmagoslava**.

Uradna izkaznica slovenskih četnikov, maj 1945

Pisal pa sem tudi o dejstvu, da se je že aprila 1944 oprijel poveljniške vloge nekakšne *Narodne slovenske vojske* tudi legendarni slovenski obveščevalec – polkovnik **Vladimir Vauhnik**, ki je nazadnje kot »general Račič«, dobil čin brigadnega generala, nakar je pred Gestapom zbežal v Švico in kasneje v Argentino! Ne gre tudi pozabiti, da so četnike financirali iz Vatikana in Švice, verjetno Britanci.

Kdaj in kako je nastala domobranska vojska, je v slovenskem zgodovinoisju že skoraj vse povedano, predvsem pa v knjigi *Slovensko domobranstvo*, avtorja dr. **Borisa Mlakarja**.

Da je Domobranska vojska nastala iz vaških straž in prvih enot t. i. klerikalne Bele garde, je povsem evidentno. Evidentno pa je tudi, da je šlo za t. i. protirevolucionarne sile, ki so se dejansko borile proti partizanski vojski, nazadnje kot *pomožne policijske enote nemškega Wehrmachta*. Če so kot take na bežigranskem stadionu celo prisegli Hitlerju, potem zares ne moremo govoriti o vojski, temveč o »pomožni SS in policijski enoti« (izjava SS-general **Erwina Rösenerja**, 1. 2. 1944)! Vsi ostali atributi vojaškosti potem odpadejo, kar so na žalost spregledali tudi nekateri vidni vojaški zgodovinarji!

Organizacijski štab slovenskega domobranstva je vodil polkovnik **Franc Kren**, medtem ko je divizijski general **Leon Rupnik** figuriral kot nekakšen inšpektor Slovenskega domobranstva. In prav Franc Kren je nazadnje kot brigadni general postal poveljnik nekajdnevne *Slovenske narodne vojske*, ustanovljene 5. maja 1945. V reviji *Vojaška zgodovina* 9/2008, ki jo izdaja GŠ SV, sem objavil članek o tragični usodi te »vojske«, kjer sem tudi omenil, da je njen poveljnik, brigadni general (nazadnje celo divizijski), Franc Kren, tudi glavni krivec za vračanje domobrancev iz Koroške, s tem, da se je osebno izognil žalostni usodi svojih vojakov!

Drugače povedano: o končni usodi pripadnikov slovenskih kvizlinških vojska so odločili zavezniki februarja 1945 na jaltski konferenci. Zato je vsako sprevračanje zgodovinskih dejstev jalov posel!

Ljubljano je 9. maja 1945 vendarle osvobodila slovenska partizanska vojska, skupaj z enotami JA, kot del zmagovitih zavezniških sil ZDA, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze.